

Motion till riksdagen 2006/07:So11

av Ylva Johansson m.fl. (s)
med anledning av prop. 2006/07:52

Driftsformer för sjukhus

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens proposition 2006/07:52 Driftsformer för sjukhus.

Motivering

Svensk sjukvård håller hög kvalitet och standard, den fördelas rättvist efter behov och till en jämförelsevis låg kostnad. Varje människa, oavsett bakgrund, kön eller inkomst, skall ha tillgång till de bästa behandlingsmetoderna. Det uppnås bäst om alla är med och betalar solidariskt för välfärden samtidigt som lagar och regler säkerställer rättvisa och patientsäkerhet. Sjukvården måste ha möjlighet inte bara att ge den bästa tillgängliga vården idag utan även att genom forskning och utbildning kunna utveckla ny kunskap och nya behandlingsmetoder för att i framtiden kunna ge allt bättre och mer kvalificerad vård.

Kraven på sjukvården ökar konstant tack vare nya medicinska framsteg som gör det möjligt att bota och behandla sådana tillstånd och sjukdomar som tidigare var obotliga. Den ökade livslängden i vårt land är en stor välfärdsframgång och den demografiska utveckling som gör att en växande andel av befolkningen blir mycket gammal ställer också nya krav på sjukvården. Även människors förväntningar på vad sjukvården kan åstadkomma ökar.

Detta innebär sammantaget att det är nödvändigt att satsa allt mer resurser på sjukvården samtidigt som det finns ett stort behov av utveckling inom vården.

Vi socialdemokrater anser att utvecklingen av sjukvården bör följa vissa viktiga principer:

- ? Sjukvården skall solidariskt finansieras via skattsedeln. Sjukvården skall ges tillräckliga resurser för att ingen skall behöva fundera på att skaffa sig

Fel! Okänt namn på

en privat sjukvårdsförsäkring för att få vård av högsta kvalitet eller behandling inom rimlig tid.

- ? Den enskildes vårdbehov skall vara grunden för prioriteringar inom vården, inte betalningsförmågan. Varje människa skall ha tillgång till den bästa vården utifrån sina behov. Kön, klasstillhörighet, etnisk bakgrund, funktionshinder, sexuell läggning eller ekonomisk betalningsförmåga skall inte få styra, enbart de medicinska behoven skall styra prioriteringarna. Det skall därför inte vara möjligt att köpa sig före i den offentligt finansierade vården.
- ? Förutsättningar för forskning, utveckling och utbildning av högsta klass som kommer hela befolkningen till del skall säkerställas genom att universitetssjukhusen drivs i offentlig regi. Den mest högspecialiserade sjukvården och de stora investeringar som regionsjukvården representerar i form av kompetens, erfarenhet och utrustning kan inte upphandlas på någon marknad och skall inte överlåtas till något privat bolag. Den högspecialiserade vården är dessutom forskningsintensiv. Det är här nya behandlingsmetoder och teknologier i allmänhet först prövas. Utvecklingen av den högspecialiserade vården måste styras av vad som på lång sikt främjar det allmännas bästa och inte vad som i ett kortare perspektiv framstår som mest ekonomiskt fördelaktigt.
- ? Entreprenörer inom sjukvården kan bidra till att utveckla vården och medverka till en mångfald som ökar möjligheten att erbjuda vård för olika behov. Många avgränsade enheter som vårdcentraler, läkarmottagningar, sjukgymnastmottagningar med mera drivs idag av någon privat eller kooperativ aktör genom entreprenadavtal med landstinget. Erfarenheterna av entreprenad drivna enheter skiljer sig i allmänhet inte från dem som drivs av landstinget, inom båda grupperna finns utmärkta verksamheter med hög professionell nivå och goda vårdresultat. Det bör vara sjukvårdshuvudmannen som utifrån en kvalitetsbedömning avgör om och när det är lämpligt att lägga ut denna typ av vård på entreprenad.
- ? De ökade sjukvårdsbehoven och behandlingsmöjligheterna gör att allt mer av skattemedel bör satsas på sjukvården. Då är det viktigt att det finns regler som säkerställer en effektiv resursanvändning och säkerställer att skattemedel avsedda för sjukvård verkligen används till sjukvård.
- ? Även om entreprenörer inom vården kan bidra positivt till vårdens utveckling bör merparten av sjukvården också i framtiden bedrivas i offentlig regi för att säkerställa viktiga principer för att de medicinska behoven skall styra prioriteringarna och för att säkerställa viktiga utvecklingsförutsättningar för sjukvården. Vi avvisar en sjukvård styrd av marknadens drivkrafter.

I syfte att säkerställa dessa principer införde den tidigare socialdemokratiska regeringen i samarbete med Vänsterpartiet och Miljöpartiet vissa nationella villkor för sjukhusens driftsformer. Dessa regler innebar följande:

- ? Det landsting som väljer att lägga ut ett eller flera sjukhus på entreprenad skall genom villkor med entreprenören säkerställa att personer med privata sjukvårdsförsäkringar eller privat betalning inte kan köpa sig bättre eller

Fel! Okänt namn på

snabbare vård. Ett sjukhus som drivs på entreprenad med offentlig finansiering skall på samma sätt som offentligt drivna sjukhus inte tillåta privatfinansierade patienter.

- ? Universitetssjukhusen har stor betydelse för hela landets högspecialiserade sjukvård och sjukvårdens forsknings- och utvecklingsmöjligheter. Region-sjukhus och regionkliniker får därför inte lämnas ut på entreprenad.
- ? För att säkerställa att alla medborgare skall ha tillgång till offentligt driven sjukhusvård måste varje landsting behålla minst ett sjukhus i egen regi.
- ? Skattemedel avsedda för sjukvård skall användas till sjukvård. Ett sjukhus som drivs som entreprenad med offentlig finansiering skall återinvestera vinsten i verksamheten.

När det gäller offentliga sjukhus är möjligheterna att säga upp avtalet och upphandla samma vård någon annanstans i princip obefintliga. Därför behövs det särskilda regler för sjukhusvård jämfört med övrig sjukvård. Denna lagstiftning innebär en rimlig reglering av sjukhusvården som på inget sätt hindrar mångfald eller entreprenörer inom sjukvården. Möjligheten att lägga ut till exempel vårdcentraler eller annan del av primärvården på entreprenad om landstinget bedömer det som lämpligt berörs inte av denna lagstiftning.

I regeringens proposition föreslås att samtliga dessa regler avskaffas. Därmed öppnas för en uppdelning av patienterna i ett A- och ett B-lag där de som har råd med en privat sjukvårdsförsäkring till sig själv eller sina barn får bättre eller snabbare vård medan andra svårt sjuka barn och vuxna får vänta längre. En sådan uppdelning är djupt orättvis och skadar tilltron till den offentliga sjukvården. Dessutom öppnas för en utförsäljning av universitets-sjukhus till internationella börsbolag och riskkapitalister med oöverblickbara konsekvenser för vårt lands framtida möjligheter att säkerställa god vård till alla.

Vi socialdemokrater säger bestämt nej till en sådan utveckling. Vi föreslår därför att riksdagen avslår regeringens proposition 2006/07:52 Driftsformer för sjukhus.

Stockholm den 9 mars 2007

Ylva Johansson (s)

Christer Engelhardt (s)

Marina Pettersson (s)

Catharina Bråkenhielm (s)

Lars U Granberg (s)

Lennart Axelsson (s)

Per Svedberg (s)